

Enontekiön kunnan lausunto hallituksen esityksestä matkailijaverolaiksi

1. Yleistä

Enontekiön kunta on n. 1700 asukkaan kunta. Se on maamme kolmanneksi laajin. Pinta-alaa on lähes 8500 km². Matkailu on yksi kunnan tärkeimmistä elinkeinoista ja siksi kunta suhtautuu myönteisesti matkailijaveroa koskevan lainsäädännön valmisteluun. Matkailun kasvu on kunnalle elinvoiman, työllisyyden ja yritystoiminnan kannalta ratkaisevan tärkeää, ja kunta tekee pitkäjänteisesti työtä matkailun kehittämiseksi.

Matkailun kehittäminen edellyttää kuitenkin pieneltä kunnalta myös merkittäviä taloudellisia panostuksia. Hyvänä esimerkkinä tästä on Enontekiön kunnan omistama lentoasema, jonka ylläpito mahdollistaa alueen matkailun kasvun ja kansainvälisen saavutettavuuden. Ilman lentoasemaa matkailijamäärät olisivat huomattavasti nykyistä pienemmät. Samalla lentoasemalla on tärkeä merkitys myös huoltovarmuuden ja turvallisuuden näkökulmasta.

Enontekiön kunta pitää esityksen perusratkaisuja lähtökohtaisesti perusteltuina. Veron käyttöönoton tulee kuitenkin olla kunnille vapaaehtoista, hallinnollisesti kevyttä sekä oikeudenmukaista niin kunnille, matkailuyrityksille kuin matkailijoillekin.

2. Hallintotaakka kunnille

Matkailijavero ei saa lisätä kuntien hallinnollista työmäärää.

Kunnan tehtävän tulee rajoittua matkailuveroprosentin vahvistamiseen ja ilmoittamiseen Verohallinnolle samassa aikataulussa ja samalla menettelyllä kuin muutkin kunnalliset veroprosentit, erityisesti kiinteistövero. Kunnan ei tule vastata veron toimeenpanosta, neuvonnasta, ohjeistuksesta eikä valvonnasta.

Verohallinnon vastuulla kokonaisuudessaan on oltava:

- veron hallinnointi,
- sähköiset järjestelmät,
- tiedottaminen,
- ohjeistaminen sekä
- valvonta.

Enontekiön kunta näkee tärkeänä, että ennen lain voimaantuloa tulee varmistaa, että Verohallinnon järjestelmät ovat täysin toimintavalmiita ja että kunnat voivat tehdä mahdollisen käyttöönottopäätöksensä luotettavan tiedon perusteella.

3. Hallintotaakka matkailuyrittäjille

Matkailijaverosta ei saa aiheutua matkailuyrittäjille merkittävää uutta hallinnollista työtä.

Järjestelmän tulee toimia samalla periaatteella kuin arvonnäisäverotus. Matkailuyrittäjän tulee voida ilmoittaa ja tilittää matkailijavero OmaVerossa osana muuta oma-aloitteista verotusta ilman erillisiä järjestelmiä tai monimutkaisia menettelyjä. Erityisesti pienille matkailuyrityksille tulee laatia selkeät ja käytännönläheiset ohjeet veron laskemisesta, perimisestä ja tilittämisestä.

4. Digitaaliset alustat

Enontekiön kunta pitää välttämättömänä, että myös digitaalisten majoituspalvelujen, kuten Airbnb:n, Booking.comin ja vastaavien palvelujen, osalta veron käytännön toteuttaminen ratkaistaan toimivasti. Mikäli alusta välittää maksun asiakkaalta majoittajalle, tulee lainsäädännössä varmistaa, että alustalla on velvollisuus mahdollistaa matkailijaveron tekninen periminen, erittely sekä veron tilitys. Muutoin yksityisten majoittajien verovelvollisuus jää käytännössä vaikeasti toteutettavaksi ja kilpailuneutraaliteetti vaarantuu.

5. Veron määräytymisperuste

Veron tulee kohdella matkailijoita yhdenvertaisesti riippumatta majoituksen hintatasosta tai majoitusmuodosta. Enontekiön kunta pitää tärkeänä, että veron määräytymisperuste on selkeä, helposti ymmärrettävä ja oikeudenmukainen. Veron ei tule muodostua suhteettoman korkeaksi edullisemmassa majoituksessa eikä vastaavasti jäädä merkityksettömäksi korkeatasoisessa majoituksessa.

Enontekiön kunta katsoo, että matkailijaveron määräytymisperusteen tulee olla prosenttiperusteinen. Prosenttiperusteinen malli kohtelee eri toimijoita ja erityyppisiä majoituspalveluja tasapuolisesti, koska veron määrä suhteutuu majoituksen hintaan. Näin verorasitus muodostuu oikeudenmukaisemmin riippumatta majoitusmuodosta tai palvelun hintatasosta.

Verohallinnon tulee lisäksi antaa hyvissä ajoin ennen lain voimaantuloa selkeät soveltamisohjeet erilaisista majoitusmuodoista, ohjelmapalvelupaketeista, leirintäalueista ja muista mahdollisista tulkintatilanteista.

6. Verotulojen käyttö

Vaikka matkailijavero olisi yleiskatteellinen vero, Enontekiön kunta pitää tärkeänä, että sen tuotto ohjautuu tosiasiallisesti matkailun kehittämiseen ja matkailun tarvitsemiin palveluihin sekä infrastruktuuriin. Matkailijaveron hyväksyttävyyttä niin matkailijoiden kuin matkailuyrittäjien näkökulmasta paranee olennaisesti, mikäli veron tuotto näkyy konkreettisesti matkailualueiden kehittämisessä.

7. Yhteenveto

Enontekiön kunta kannattaa matkailijaverolain jatkovalmistelua ja katsoo, että lain toimivuuden kannalta keskeistä on varmistaa seuraavat periaatteet:

- matkailuveron käyttöönotto säilyy kunnille vapaaehtoisena,

- kunnille ei synny uutta hallinnollista taakkaa, vaan kunnan tehtävä rajoittuu veroprosentin ilmoittamiseen muiden kunnallisten veroprosenttien yhteydessä,
- Verohallinto vastaa veron toimeenpanosta, sähköisistä järjestelmistä, ohjeistuksesta, tiedottamisesta ja valvonnasta,
- matkailuyrittäjien ilmoittaminen ja tilitys tapahtuvat OmaVerossa samalla periaatteella kuin arvonlisävero,
- digitaalisten alustojen velvollisuudet ratkaistaan siten, että järjestelmä toimii myös alustojen välittämässä majoituksessa,
- veron määräytymisperuste on oikeudenmukainen ja kohtelee eri tasoissa majoituspalveluissa yöpyviä matkailijoita yhdenvertaisesti,
- verotuotot kohdistuvat käytännössä matkailun kehittämiseen.

Enontekiön kunta korostaa lopuksi, että matkailun kasvu edellyttää erityisesti harvaan asutuissa matkailukunnissa merkittäviä kunnallisia investointeja saavutettavuuteen, infrastruktuuriin ja palveluihin. Näiden kustannusten vuoksi on perusteltua, että kunnilla on mahdollisuus hyödyntää matkailijaveroa matkailun kestäväen kasvun tukemiseksi, kunhan järjestelmä toteutetaan hallinnollisesti kevyesti ja oikeudenmukaisesti.